

נובמבר 2006

ISRAEL-EU BUSINESS INFORMATION SHEET

גיליון מס' 12 של העלון

יחסי ישראל האיחוד האירופי

משלחת ישראלית קיימה דיונים עם הגרמנים בקידום נושאים באיחוד האירופי

משלחת ממשלתית ישראלית ביקרה בברלין וקיימה שיחות עם נציגי משרד החוץ הגרמני ביחס לקידום נושאים הקשורים בישראל במוסדות האיחוד האירופי. מפגש זה התקיים לקראת העברת נשיאות האיחוד האירופי מפילנד לגרמניה בתחילת 2007. לא היו סיכומים בדיונים האלה.

המשלחת הישראלית, בראשותו של סמנכ"ל אירופה במשרד החוץ, רן קוראל, הציגה היבטים מדיניים וכלכליים ביחסי ישראל והאיחוד האירופי. הנציגים הגרמניים שמעו את הצגת העניינים, אבל לא נתנו הבטחות. הם רק הבהירו, כי העניינים האלה יטופלו בתקופת נשיאות גרמניה, תוך תשומת לב לטיעוני ישראל.

במשלחת השתתפו גם שגריר ישראל באיחוד האירופי, עודד ערן, מנהל האגף הבינלאומי במשרד האוצר, עודד ברוק, והממונה על הסכמים בינלאומיים במשרד התמ"ת רחל הירש. למרות שהמשלחת כללה נציגים מהמשרדים הכלכליים, בלטה היעדרותם של נציגי המשרדים הכלכליים הגרמניים, כאשר הנציגים הגרמניים היו אנשי משרד החוץ.

גורמים במשרד החוץ ציינו, שביקור משלחת הכנה ישראלית בברלין, לקראת העברת הנשיאות של האיחוד האירופי לגרמניה, הייתה חיונית. היא יצרה בסיס למערך הקשרים עם הגרמנים שינהלו את ענייני האיחוד האירופי בששת החודשים הראשונים של 2007. הדבר מבטיח שנציגי מדינה ידידותית יהיו ליד מוקד קבלת ההחלטות, ויבאבו בניסיונות של צרפת למנוע שיפור ביחסי האיחוד האירופי עם ישראל.

קיפאון בפורום העסקים הישראלי-אירופי

קיפאון בהקמת פורום העסקים הישראלי-אירופי. לא הצליחו להשלים את הקמת הפורום הזה, מכיוון שבהתאחדות התעשיינים לא הצליחו למצוא מועמד מתאים שיעמוד בראש הנציגות הישראלית למפגשים עם אנשי הקהילה העסקית באירופה. שני המועמדים לתפקיד ירדו מן הפרק.

בהתאחדות התעשיינים נעשים מאמצים למצוא תעשיין בעל מוניטין שיעמוד בראש הנציגות הישראלית. נוצרו קשיים בעניין זה לאחר שעמי אראל, מנכ"ל דיסקונט השקעות, הסיר את מועמדותו. גם ירדה מועמדותו של ישראל מקוב, המנכ"ל הפורש של חברת טבע. עתה שוקלים כמה מועמדים לתפקיד הזה.

ברור עתה, כי תהיה דחייה עד שהפורום הזה יוכל לקיים את ההתכנסות הראשונה. נראה, כי המפגש הראשון לא יתקיים לפני קיץ 2007.

מתמודדים על תפקיד שגריר ישראל באיחוד האירופי

במשרד החוץ יש אווירת התמודדות על תפקיד שגריר ישראל באיחוד האירופי, השני בחשיבותו בשירות החוץ הישראלי, בעקבות הפרישה הקרובה של עודד ערן לגימלאות. ערן יעבור לקונגרס היהודי העולמי, לאחר עשרות שנים של עבודה במשרד החוץ.

שגריר ישראל באיחוד האירופי חולש על היחסים המדיניים והקשרים הכלכליים עם האיחוד האירופי. חשיבות תפקיד זה מתחזקת עם כניסת גרמניה לתפקיד של נשיאת האיחוד האירופי. השגריר לאיחוד האירופי הוא ג שגריר ישראל לנאט"ו.

בכירים במשרד החוץ לוטשים לתפקיד השגריר בבריטלי. המועמד המוביל לתפקיד המתפנה הוא רן קוראל, סמנכ"ל אירופה במשרד החוץ. הוא חלש על הקשרים המדיניים עם האיחוד האירופי בשנים האחרונות. מי שגם רצה את התפקיד בבריטלי היה יוסי גל, סמנכ"ל לכלכלה במשרד החוץ ולשעבר שגריר ישראל בהולנד. אולם לאחר שקודם לתפקיד המשנה למנכ"ל משרד החוץ לעניינים מדיניים, מועמדותו ירדה מן הפרק.

במקביל על הפרק במשרד החוץ עומד מינוי סמנכ"ל לכלכלה שיחליף את יוסי גל. בכירים במשרד, כולל שגרירים שחזרו לארץ, מתמודדים על תפקיד בכיר זה במשרד. המינוי הזה הפך דחוף בשל הצורך לקדם את הדיונים עם האיחוד האירופי על הסכמי השכנות הטובה.

אין התקדמות בנושא השירותים

בעוד שמתנהלים דיונים בין ישראל לאיחוד האירופי בנושאי הסחר, אין התקדמות בטיפול בנושא השירותים הפיננסיים. גם באיחוד האירופי לא גיבשו עמדות ברורות בעניין זה, וגם בקרב אנשי המשרדים הממשלתיים אין הסכמה איך וכיצד לקדם את המו"מ בנושא השירותים הפיננסיים.

בדיונים בין משלחת נציבות האיחוד האירופי, בראשותו של פיליפ מייר, מנהל תחום המו"פ עם מדינות הים התיכון, לבין נציגי משרד התמ"ת הייתה התקדמות. עשו בהקמת מנגנון יישוב סכסוכים חדש וכן בהסכם הכרה הדדית בתקינה. הדיונים בנושאים אלה יימשכו במטרה להגיע להסכמים.

השגת הסכמים בנושאים האלה יסייע לקדם את הדיונים על הסכם כלכלי חדש בין האיחוד האירופי לישראל. הצורך בהסכם זה נובע גם מהצטרפות 10 המדינות ממזרח אירופה לאיחוד. אף ההצטרפות הקרובה של בולגריה ורומניה מחייב לעדכן את ההסכם הקיים כתוצאה מהתרחבות האיחוד האירופי.

מה מתבשל בבריטלי?

ממתינים לסדר העדיפויות של גרמניה

בנציבות האיחוד האירופי ממתינים שממשלת גרמניה תציג את סדר העדיפויות שלה בטיפול בנושאים של האיחוד האירופי בששת החודשים הראשונים של 2007. גרמניה תיכנס לתפקיד נשיאת האיחוד האירופי בתחילת השנה הבאה.

במהלך השבועות האחרונים הייתה עליה לרגל של ממלאי תפקידים בכירים בנציבות בבריסל למשרדי הממשלה בברלין. התקיימו דיונים בנושאים השונים העומדים על הפרק, כאשר הפקידות בבריסל הציגה את עמדותיה ביחס לקדימויות בטיפול בבעיות הדורשות טיפול מזורז.

למעשה, הטיפול בשורה של נושאים הוקפא עד לכניסת גרמניה לתפקיד נשיאת האיחוד האירופי. הדבר נבע מרצון שיהיה טיפול יסודי ומהיר, במיוחד בנושאים של הרחבת האיחוד האירופי ואם לחדש את הטיפול בחוקת האיחוד האירופי.

צרפת מתלוננת נגד הלוגו של חגיגות היובל

צרפת הגישה תלונה רשמית לנציבות האיחוד האירופי כנגד הלוגו של חגיגות יובל ה-50 של האיחוד שישתמשו בו בחגיגות בשנה הבאה. הטיעון הצרפתי הוא שהלוגו אינו מסמל את האיחוד האירופי, כי הוא נראה שונה בכל שפה.

התלונה הוגשה לאחר שצוות שופטים, שכלל נציגי מוסדות הנציבות והמדינות החברות, בחר את הלוגו שיצר סטודנט פולני. הלוגו של הסטודנט לאמנות הבליטה באותיות צבעוניות את המסר "אנחנו ביחד מאז 1957". הלוגו נבחר מתוך 1,700 הצעות שהוגשו לתחרות.

בבריסל מעריכים שאחת הסיבות לתלונה הצרפתית נובעת שמוסדות האיחוד האירופי משתמשים רק בלוגו בשפה האנגלית. הדבר מתבטא גם בכרזות על בנייני האיחוד בבריסל. התלונה הועברה לאחר שנמתחה ביקורת מצד אישי תרבות צרפתיים על הלוגו הזה.

הניצבת לענייני תקשורת, מרגוט וולסטרום, אמרה כי לדעתה הלוגו הזוכה נראה "טרי, קל, מודרני ולא בירוקראטי".

נציב לשעבר תוקף מדיניות בריסל

הנציב לשעבר באיחוד האירופי, פריץ בולקשטיין, שהיה ממונה על ענייני השוק הפנימי, יצא בביקורת חריפה כנגד הנציבות בבריסל המתערבת יותר מדי בנושאים לאומיים. הוא קרא לנשיא הנציבות של האיחוד האירופי, ג'וסה בארוסו, לבלום את שאיפת ההתפשטות של הנציבים שלו.

בולקשטיין לא חסך בביקורת על דרכי עבודת הנציבות. הוא גורס, כי הנציבות יותר מדי מתעסקת בענייני פנים. הוא תקף אותם הנציבים הרוצים להפוך את האיחוד האירופי למדינה פדראלית. הוא גם תבע לבלום את מגמת הנציבים להתערב בשורה של נושאים פנימיים. הוא תבע מנשיא הנציבות להבהיר עמדתו אם הוא תומך בהפיכת האיחוד האירופי למדינה פדראלית, דבר שיסייע לבלום את שאיפות ההתפשטות של הנציבים.

הנציב ההולנדי יצא בביקורת חריפה על תקציב האיחוד. הוא סבור שיש לוותר על 85% מתקציב האיחוד המיועד לתמיכה בסקטור החקלאי ובאזורי הפיתוח. כספים אלה לא תורמים דבר, גורס ההולנדי, אלא משבשים את תפקוד השוק הפנימי.

בולקשטיין ציין גם, כאשר הנציבות דנה באוקטובר 2004 היה היחיד שהצביע כנגד פתיחת מו"מ על צירוף טורקיה לאיחוד. הוא עצמו בודד בהתנגדות למהלך הזה. הוא גורס, כי אם טורקיה תתקבל כחברה לאיחוד האירופי, יצטרכו לקבל גם את אוקראינה, ג'ורג'יה ועוד לאיחוד. המשמעות היא שהרחבה של האיחוד שתקיף 45 מדינות, מהליך שיחליש צורה אנושה את האיחוד האירופי.

דרישות מהמועמד לראשות הפרלמנט להתחייב על רפורמות

חברי פרלמנט האירופי מגבירים את לחצם על האנס-גרט פוטרינג להתחייב על ביצוע שינויים בתקנות והליכי העבודה של הפרלמנט. הוא נדרש לחתום על ההתחייבויות האלה לפני היבחרו לתפקיד נשיא הפרלמנט בינואר.

פוטרינג נהנה מתמיכה רחבה במועמדותו לנשיא הפרלמנט האירופי. בין היתר, יש דרישה להפסיק את הנוהג שהפרלמנט מתכנס רק פעם בחודש. הדרישה להוסיף מושב שבועי נוסף בחודש כאשר הפרלמנט יתכנס בבריסל.

ראשי הסיעות בפרלמנט האירופי כבר סיכמו על הקמת קבוצת עבודה ליישם רפורמות בעבודת הפרלמנט. אבל ישנה הסכמה שקבוצת עבודה זו תתחיל בעבודתה רק לאחר שפוטרינג ייבחר כנשיא החדש של הפרלמנט בינואר. הכוונה שקבוצת העבודה תסייע לנשיא החדש ליישם את הרפורמות הדרושות בעבודת הפרלמנט במהלך שנת 2007.

מה קורה באיחוד האירופי?

שכנות האיחוד האירופי יקבלו גישה רחבה יותר לשוק הפנימי

נציבת האיחוד האירופי לקשרי חוץ ולמדיניות השכנות האירופית, בניטה פררו-ולדנר, תציע רביזיה במדיניות כלפי השכנות הדרומיות והמזרחיות של האיחוד האירופי. היא מציעה לאפשר להם גישה רחבה יותר לשוק המקומי. פררו-ולדנר מציעה גם הקמת קרן חדשה שתסייע במימון פרויקטים.

במסמך שתציג הנציבה הממונה על מדיניות השכנות הטובה (ENP) היא תעמוד על הצורך להגביר את קשרי המסחר, האנרגיה והכלכלה עם 16 המדינות השכנות המשתתפות במדיניות השכנות. היא מציעה להגביר את המאמצים להדק את הקשרים הכלכליים עם המדינות השכנות.

לפי ידיעות בבריסל, מציעה הנציבה לקשרי חוץ לתת למדינות השכנות חלק בשוק הפנימי. היא גם מציעה הקמת קרו בהיקף של 700 מיליון יורו שיעניק הון התחלתי לפרוייקטים במימון בנקים בינלאומיים להשקעות. בנוסף יוקצה סכום של 300 מיליון יורו שמיועד לשיפור הממשל.

לא ברור כיצד גרמניה תתייחס למסמך של נציבת האיחוד האירופי לקשרי חוץ אשר יועלה לדיון במוסדות האיחוד בחודשים הקרובים. בעבר הביעה גרמניה הסתייגות מהמדיניות השכנות האירופית. היא הציעה לקבוע מדיניות שונה ביחס לקשרי האיחוד האירופי עם השכנות הדרומיות מצד אחד ועם השכנות המזרחיות מצד שני. ואילו בנציבות האיחוד האירופי גורסים שהשכנות הדרומיות צריכות ליהנות מההטבות שכבר ניתנו לשכנות המזרחיות של האיחוד.

דרושות רפורמות להגנת זכויות העובדים

מוסדות האיחוד האירופי ידונו בקרוב במסמך המציע רפורמות בשוק העבודה האירופי כדי להתאים את חוקי העבודה למציאות החדשה. הכוונה שיהיה דיון בזכויות העובדים עד להגשת הצעות חדשות ע"י הנציב לענייני תעסוקה, וילדמיר ספידה.

המסמך מצביע על גידול ניכר במספר הפרילנסרים ועובדים זמניים במדינות האיחוד האירופי. גם יש גידול במשרות החלקיות, במיוחד בקרב נשים. הדבר משנה את פני שוק

העבודה. לכן, עורכי המסמך מעלים את השאל אם יש לבחון תקנות משפטיות חדשות להגנת זכויות עובדים המועסקים כעובדים זמניים או פרילנסרים. זאת על רקע ההתנגדות הקיימת בחלק ממדינות האיחוד האירופי כנגד ניסיונות לשנות את חוקי התעסוקה, כפי שקרה בצרפת.

הגמשה בחוק לליברליזציה בשירותים

הפרלמנט האירופי אישר הגמשה בחוק לליברליזציה בשירותים. סקטור השירותים באירופה ייפתח לתחרות ברחבי האיחוד האירופי עד לשנת 2010. ההערכה שהחוק החדש יוסיף 600 אלף מקומות עבודה חדשים ברחבי האיחוד האירופי ויזרים 200 מיליארד יורו לכלכלת אירופה.

אולם הציפייה שיהיה זה קל יותר לכל אחד, מיועצים ועד אינסטלטורים להציע שירותיהם ברחבי אירופה לא יתגשמו בקרוב. המהלך של פתיחה כללית של השירותים נבלמה ע"י מדינות מערב אירופה שנכנסו לפאניקה שנהירה של נותני שירותים ממדינות מזרח אירופה יגרמו להורדת שיעורי השכר ופגע באיכות השירותים.

בניגוד להצעה המקורית שהוגשה לפני שלוש שנים, החוק שאושר הוא פרי פשרה. הוצעו ממסגרת החוק שירותי בריאות, הסקטור הפיננסי, התחבורה, התקשורת והסקטור הביטחוני. גם החוק מונע תחרות מצד עובדים זרים ממדינות ששיעורי שכר נמוכים חייבים למלא אחר החוקים במדינות שיעבדו ויפעלו ולא על פי החוקים במדינות המוצא.

למדינות האיחוד האירופי יש שלוש שנים ליישם את החוק החדש בסקטור השירותים. למעשה, תעשיית השירותים באירופה הוא הגורם הדומיננטי בכלכלה, כי השירותים מהווים שני שלישי מהתוצר. בשנה שעברה 116 מיליון איש, כ-70% מכוח העבודה, היו מועסקים בסקטור השירותים באיחוד האירופי.

הנציבות תעניש בריטניה: אם לא תשפר הפיקוח על כספי הקרנות המבניות

נציבות האיחוד האירופי מתכוונת להעניש את בריטניה. היא תפסיק להעביר כספי הקרנות המבניות בהיקף של מאות מיליוני יורו אם לא תשפר את הבקרה החשבונאית. הנציבות תעניק ששה שבועות לבריטים לתקן את נקודות התורפה שנתגלו ביקורת על הפיקוח על הוצאת הכספים האלה.

אנשי הביקורת של הנציבות הגישו דו"ח המצביע על ליקויים בפיקוח על הוצאת כספי הקרנות במהלך 2005 ע"י בריטניה. במיוחד המדובר בכספים שיועדו לסייע לאזורים חלשים בבריטניה. במיוחד הטענות מופנות כלפי הסוכנויות הבריטיות המטפלות בפיתוח אזורי בריטניה קיבלה בשנה שעברה סיוע כספי של כ-2 מיליארד יורו.

לא רק מבריטניה דורשים להגביר הפיקוח על דרכי הוצאת הכספים המוזרמים ע"י האיחוד האירופי. יוון נדרשת להחזיר 518 מיליון יורו מהכספים שהוזרמו אליה בשל אי עמידתה בדרישות האיחוד האירופי למסור עבודות רק באמצעות מכרזים. ואילו ממשלת הולנד מנהלת מו"מ עם נציבות האיחוד האירופי ביחס לדרישה שתחזיר 311 מיליון יורו כי לא הוצאו על פי הנהלים החשבונאים של האיחוד האירופי.

שגרירויות משותפות במדינות שליטות

נציבות האיחוד האירופי תציע הקמת שגרירויות משותפות במדינות שליטות כדי לאפשר לאזרחים אירופאיים לקבל דרכונים או סיוע דיפלומטי. המדובר במדינות שאין בהן לחלק ממדינות האיחוד האירופי שגרירויות מטעמי תקציב.

הצעת נציבות האיחוד האירופי לרכז כמה שגרירויות במשרדי האיחוד האירופי במדינות שליטות. הדבר נועד להקל על אזרחי מדינות אירופה לקבל סיוע במקרה של אובדן דרכונים, קבלת סיוע כספי במקרה של אובדן או גניבה ולהסתייע בנציגות במקרה של פגיעה או מחלה. הנציבות מתכוונת לפתוח במסע יחצני שיבהיר לאזרחי אירופה מה זכויותיהם על פי אמנת האיחוד האירופי. אף תיבחן האפשרות שסעיף הזכויות יכללו בדרכונים של מדינות האיחוד האירופי.

ינקטו צעדים להגדלת התחרות בכרטיסי האשראי

בנציבות האיחוד האירופי בוחנים נקיטת צעדים להגדלת התחרות בין חברות כרטיסי האשראי. האזהרה הזו ניתנה בעקבות חקירה שלפיה חברת מאסטרקארד הגבילה התחרות ע"י קביעת עמלות נמוכות ומועטות של הקמעונאיות לשלם על העיסקות שנעשות באמצעות כרטיסי האשראי של החברה.

נציב האיחוד האירופי לענייני השוק הפנימי, ירלי מקריבי, אמר כי הוא בוחן את תעשיית כרטיסי האשראי הנשלטת ע"י החברות האמריקאיות ויזה ומאסטרקארד. הוא הבהיר, כי בידי נציבות האיחוד האירופי הכוח להתערב, אם הוא ימצא סימנים לניצול לרעה של התחרות בשוק.

מקריבי ציין, כי הוא עובד בשיתוף פעולה מלא עם נציבת ההגבלים העסקיים של האיחוד האירופי, נילי קרוס. הוא הוסיף, כי אם התקיים ניצול לרעה כלשהו בתעשיית כרטיסי האשראי יש בידי הנציבות הכלים להתערב ולנקוט בצעדים נגד חברות כרטיסי האשראי ו"לא נהסס להשתמש בכוח זה", הזהיר את חברות כרטיסי האשראי.

יגמישו ההוראות על המסחר בקרנות נאמנות - נגנזה התוכנית להגברת השקיפות בשוק האג"ח

נציבות האיחוד האירופי מגבשת תוכניתה להגמיש התקנות ביחס למסחר בקרנות נאמנות. המטרה להקל על מנהלי קרנות נאמנות ומשקיעים במסחר ברחבי אירופה. המהלך הזה במסגרת תוכנית הנציבות ליצור שוק כספים אחיד.

הכנת התוכנית הזו, תיקח ככל הנראה כשנה. המטרה היא לאתר מכשולים בהגמשת התקנות ביחס למסחר בקרנות נאמנות, כאשר הבדיקה תיעשה בכל מדינה. בשלב הבא ייבחנו דרכי היישום של התוכנית שתוצע. המטרה היא להגיע ליישם אותה בסתיו 2007.

מאידך, נציבות האיחוד האירופי גנזה תוכנית להגברת השקיפות בשוק האג"ח, שהייתה מספקת למשקיעים הגנה טובה יותר על השקעותיהם באג"ח אוצר וקונצרניות כאחד. משקיפים בבריסל טוענים, כי הנציבות נכנעה ללחצי הבנקים הגדולים באירופה וגם לרגלוטר הבריטי, רשות השירותים הפיננסיים שהתנגדו לתקנות החדשות שגובשו בנציבות.

בניגוד למניות, הרשומות למסחר בבורסות ומחירן מוצג בכל עסקה, עסקאות אג"ח באירופה מתבצעות באורח פרטי בין מוכרים לקונים. כיום, יש מצב שאיש אינו יודע מה הם מחירי המכירה או הקנייה. כאלטרנטיבה לתוכנית, הנציבות הודיעה, שהסוחרים בשוק הם שיפקחו על עצמם, במקום לחייבם בחוק להציג מידע על אג"ח, בדומה לנהוג במסחר במניות.

בנציבות האיחוד האירופי מתכוונים לגבש עד יולי 2007 תקנות אג"ח חדשות. הנציבות הבהירה, כי אין בכונתה לכפות על הבנקים לספק יותר מידע בנושא אג"ח, אלא אם יוכח כי לא יהיו לכך אפקטים שליליים.

משבר בדיוני התקציב ופיטורי מאות עובדים

משבר בדיוני הנציבות של האיחוד האירופי ביחס לתקציב האיחוד לשנת 2007 ופיטורי מאות עובדים בנציבות. הוטחו האשמות על נשיאת האיחוד האירופי, פינלנד, ביחס לטיפול שלה בענייני התקציב והפיטורים.

פינלנד ניסתה לתווך בין הממשלות וחברי הפרלמנט האירופי לגבי תקציב בגובה של 114 מיליארד יורו והחלה בפיטורי 1700 עובדים. שר האוצר הפיני אולה מאזי וידרוס האשים שנכשלו בגיוס תמיכת ספרד, איטליה ופולין להצעת התקציב, ובעקבות זאת עוד ארבע מדינות הסתייגו מסעיף ההתייעלות בתקציב. אימוץ הסעיף, משמעותו היה פיטורי 1700 עובדים במוסדות האיחוד האירופי.

חברי פרלמנט הזהירו כי אין להם מספיק כסף להקציב כסף ליישום מדיניות החוץ והביטחון של האיחוד. הם מזהירים שלא יקצו חצי מהסכום של 159 מיליון יורו שנתבקשו להקצות למועצה לענייני חוץ וביטחון של הנציבות. גם הם קבלו אין להם מידע מספיק ביחס לשיגור משלחת ביטחונית של האיחוד לקוסמבו.

הרחבת האיחוד האירופי

הנציבות רוצה ליישם מדיניות נוקשה ביחס לצירוף מדינות חדשות

נציבות האיחוד האירופי ממליצה לנקוט במדיניות נוקשה יותר ביחס לצירוף מדינות חדשות לאיחוד. גם הנציבות מחזיקה בעמדה שאין להקפיא קבלת מדינות נוספות לאיחוד, אולם קודם יש להשלים את חבלי הקליטה של המדינות החדשות שיצורפו לאיחוד בתחילת 2007, כבולגריה ורומניה.

הנציבות הגישה את הדו"ח השנתי ביחס לדיונים המתנהלים על צירוף מדינות נוספות לאיחוד האירופי. יש התייחסות למו"מ עם טורקיה, אלבניה, בוסניה, קרואטיה, קוסובו, מקדוניה, סרביה ומונטגרו. עמדת הנציבות שיש להמשיך בהרחבת האיחוד, דבר החיוני לביצוע רפורמות נרחבות באירופה.

מבין הדו"חות על המו"מ על הצטרפות לאיחוד, בולט המו"מ המתקדם עם קרואטיה. אבל נתגלה מכשול והוא הסכסוך עם סלובניה ביחס לזכויות הדייג. מאידך, הדו"ח מותח ביקורת על סרביה שלא עצרה את פושע המלחמה ראדקו מלדיק. האיחוד האירופי הזהיר את סרביה שהדבר יעצור את התקדמות המו"מ על צירופה לאיחוד.

הדו"חות ביחס להרחבת האיחוד האירופי יועלו לדיון במפגש ראשי האיחוד האירופי. מפגש זה יתקיים ב-14-15 בדצמבר.

ארה"ב מתערבת במו"מ לצירוף טורקיה לאיחוד האירופי

הממשל האמריקאי שוב מתערב במו"מ המתנהל בין האיחוד האירופי לבין טורקיה ביחס לצירוף טורקיה לאיחוד. הממשל האמריקאי תומך בטיעון שהאיחוד לא קבע את המועד לביטול על מניעת כניסת אניות מקפריסין לנמלי טורקיה.

פינלנד, הנשיאה התורנית של האיחוד האירופי, ונציבות האיחוד האירופי העבירו דרישות תקיפות לטורקיה לנקוב במועד שיבטלו את האיסור על אניות מקפריסין להיכנס לנמלי טורקיה. הדרישה שתשובה זו תינתן בהקדם כדי שהתשובה הזו תוצג במפגש ראשי האיחוד האירופי באמצע דצמבר. הטיעון של דיפלומט אמריקאי שהדרישה של הנציבות לא כללה דרישה לנקוב בתאריך ספציפי ביחס לביטול החרם על אניות מקפריסין.

לאחר שהוקפאו השיחות על צירוף טורקיה לאיחוד האירופי, חידשה ארה"ב את מאמצי התיווך. האינטרס שלה שטורקיה תהיה חברה באיחוד האירופי. דיפלומט אמריקאי הציע שאם נציבות האיחוד האירופי רוצה להעניש את טורקיה שלא ביטלה את הסנקציות על קפריסין, הדבר צריך להיעשות באמצעות צעדים לתי נוקשים כדי שהמו"מ לא ייפגע.

חברי פרלמנט דורשים רפורמות בטרם צירוף מדינות חדשות

חברי פרלמנט מהאיחוד האירופי דורשים לבצע שורה של רפורמות מוסדיים לפני צירוף מדינות חדשות לאיחוד. אולם יש מחלוקת אם למנוע ממדינות, כקרוואטיה, להצטרף לאיחוד לפני ביצוע הרפורמות.

הוועדה לענייני חוקה בפרלמנט גיבשה שורה של דרישות ביחס לרפורמות הפנימיות הדרושות לפני הרחבה נוספת של האיחוד האירופי. יוזם הרפורמות הוא חבר הפרלמנט אלכסנדר סטאב הטוען שחיוני לבצע את הרפורמות האלה. מליאת הפרלמנט תדון ביוזמה זו עוד לפני התכנסות ראשי האיחוד האירופי באמצע דצמבר.

בנציבות האיחוד האירופי מציינים, כי יש לבצע הרפורמות האלה במסגרת הדיונים על חוקת האיחוד האירופי. ההערכה בנציבות שיש להשלים את הדיונים על שינויים בחוקת אירופה עד סוף 2008. חלק מחברי הפרלמנט גורס, כי אין להשלים את המו"מ על צירוף קרוואטיה בשנת 2009 לפני שיושלמו התיקונים בחוקת אירופה.

מה חדש במיסוי האירופי?

נציבות האיחוד תנסה לגבש תקנה אחידה ביחס לחוקי הירושה

הפרלמנט האירופי הטיל על נציבות האיחוד האירופי לגבש תקנה אחידה ביחס לחוקי הירושה הנהוגים במדינות האיחוד האירופי. במיוחד ביחס לאזרחים העוזבים את ארצות מגוריהם בעת פרישתם לפנסיה ועוברים למדינה אירופאית אחרת.

הדיון בפרלמנט התבסס על דו"ח שהכין חבר הפרלמנט האירופי גלוספא גארגני מאיטליה. הוא דיווח שמדי שנה יש כ-100 אלף צוואות המתייחסות לרכוש ביותר ממדינה אירופית אחת. הפיזור של הרכוש והנכסים ביותר ממדינה אחת, מעורר מבוכה בקרב היורשים לגבי איזה חוק ירושה חל על הצוואה שהשאיר קרובם שנפטר. הוא הוסיף שכדי להסיר את המכשולים והקשיים הניצבים בפני היורשים, חייבים לקבוע מכשיר של האיחוד שיתייחס למקרים אלה של הצוואות.

כתרחיש למקרים האלה, הצביע הדו"ח של חבר הפרלמנט, על מקרה שבו אזרח גרמני פורש לגימלאות ומעתיק את מגוריו לספרד. שם לבסוף הוא נפטר, ומשאיר את נכסיו לשני בניו המתגוררים בגרמניה. לא ברור לאיזה חוק כפוף הטיפול המשפטי בצוואה: האם לספרד בה התגורר הנפטר בשנותיו האחרונות או לבית המשפט הגרמני, בה חי הנפטר מרבית חייו וכתב שם את הצוואה. גם בניו מתגוררים בגרמניה. גם לא ברור אם יש סכסוך משפטי בין היורשים, האם ההתדיינות המשפטית ביניהם תהיה בספרד או בגרמניה?

במהלך הדיון בפרלמנט האירופי נתבקש הנציב לענייני משפט להגיש הצעת דירקטיבה בעניין זה. אולם במחלקה המשפטית של הנציבות רוצים לבדוק אם בסמכות הנציבות לטפל בעניין זה, כאשר חוקי הירושה נמצאים בסמכות מדינות האיחוד האירופי.

לא הייתה בריחת פיקדונות מבנקים בשווייץ בשל הנהגת מיסוי על הריבית

באיגוד הבנקים השווייצריים מדווחים כי לא הייתה בריחת פיקדונות מהבנקים בשווייץ בשל הנהגת מיסוי על תשלומי הריבית לבעלי הפיקדונות. רוב ההכנסות ממיסוי זה מועברות לנציבות האיחוד האירופי, מבלי לחשוף את זהותם של בעלי החשבונות בבנקים השווייצריים.

על פי הסכם בין האיחוד האירופי לשווייץ, מונאקו, איי ג'רסי וגורנסי החלה שווייץ לגבות מס של 15% מתשלום הדיוידנדים ע"י הבנקים ללקוחותיהם מיולי 2005. המס הזה יועלה ל-20% ב-2008 ול-35% ב-2011. סכומי הגבייה מפיקדונות של אזרחי האיחוד האירופי מועברים בסכום אחד ללא פירוט שמות בעלי הפיקדונות לנציבות האיחוד האירופי. למרות המיסוי הזה, הנכסים הנמצאים בניהול הבנקים השווייצריים גדלו ל-3.5 טריליון דולר ב-2005, בהשוואה לכ-2.7 טריליון דולר ב-2004. בניגוד לאימונים, לא הייתה בריחת נכסים לבנקים בסינגפור, שבהם שיעורי המס נמוכים.

אולם בנציבות האיחוד האירופי נשמעת ביקורת שהמיסוי על תשלומי הריבית מוטל רק על אנשים פרטיים ועל סוגים מסוימים של חסכונות, כריבית בחשבונות בנקים וריבית המשולמת על אגרות חוב. מאידך, הדיוידנדים המשולמים ע"י חברות הנסחרות בבורסה פטורים מתשלום המס. לכן, תכנון מס יעיל יכול למנוע את בעלי המניות מחשיפה לתשלום מס.

המגזר העסקי בצפון אירלנד דורש הורדת מס החברות ל-12%

המגזר העסקי בצפון אירלנד התארגן כדי ללחוץ על ממשלת בריטניה להוריד את שיעור מס החברות באזור ל-12% כדי לעודד השקעות זרות. המהלך הזה דרוש כדי להתחרות על השקעות זרות עם אירלנד.

על פי התוכנית שהוגשה לגורדון בראון, שר האוצר הבריטי, שיעור המס על 60 אחוז מהרווחים של עסקים בצפון אירלנד יהיה 0. ואילו על יתרת הרווח ישולם מס חברות בשיעור של 39 אחוז כשיעור המס בבריטניה. המשמעות היא, שעסקים בון אירלנד ישלמו מס חברות של 12%, כך שבפועל שיעור המס יהיה נמוך מהמס באירלנד. באירלנד שיעור מס החברות הוא 12.5%. אולם בממשלת בריטניה חוששים שהיענות לדרישת מחוז צפון אירלנד יוביל להצגת דרישות דומות ממחוזות אחרים בבריטניה.

כלכלנים בלונדון מזהירים, שהיענות לדרישת צפון אירלנד להוריד את מס החברות ל-12% יגרום להעברת ההנהלות של חברות רב-לאומיות לבלפסט. מצב זה יגרום לפילה בהכנסות ממסים של ממשלת בריטניה.